

har så i rigtig mange tilfælde været en smal sag for disse tyve at få en mødsammensvoren sluset ind i hjemmet, og mens den ene har holdt den ældre op med snak, har den anden tømt boligen for værdier. Og det er svært at få erstatning for sådanne tyverier, da tyvene er blevet lukket ind i boligen.

I Dansk Folkeparti ved vi godt, rigtig godt endda, at det er en kommunal opgave at dæmme op for sådan noget, men kunne vi nu her i Folketinget sende et signal til kommunerne om, at folk, der er ansat dér, kommer med et identifikationskort på sig, et kort med et meget tydeligt billede af bæreren, og som i et klart sprog fortæller, hvor bæreren kommer fra, ville det give kommunerne et incitament til at lave disse kort.

Jeg er godt klar over, som ministeren sagde, at det bliver svært at lave sådan nogle kort, for de kan jo forfalskes, men vi tror på, at hvis de bliver lavet i KL's regi og hvis de bliver ens over hele landet, kunne det måske hjælpe lidt på det med forfalskningerne. Det ved vi ikke, men vi er da helt klar over i Dansk Folkeparti, at det bestemt ikke holder tricktyvene tilbage.

Det er så kun en lille del af den sikkerhed, der kan laves. Anden sikkerhed kan jo f.eks. være indbyggelse af en dørspion, sikkerhedskæde samt alarmer m.v. Men i Dansk Folkeparti mener vi, det er meget vigtigt, at de ældre kan forsikre sig om, hvem det er, de lukker ind i deres hjem, så de ikke bliver udsat for de gemene tyverier af folk, der har udgivet sig for et eller andet, som den ældre har troet på. Derfor tror vi, at et letlæseligt identifikationskort måske kunne hjælpe, men at det løser problemerne tror vi heller ikke selv på.

Vi ved jo alle, at mange ældre i dag ligger inde med kontanter i hjemmene, ligeledes smykker og andre værdigenstande. Det er jo sådan i dag, at ældre skal passe på ikke at have alt for mange kontanter på deres bankbog. Det kan betyde, at der trækkes i nogle ydelser, f.eks. medicintilskud, hjælp til briller, varme og el, boligydelse m.v. Derfor er der mange ældre, der har penge i hjemmet, og det ved disse trick-tyve også.

Fru Grete Schødt har jeg faktisk svaret. Vi ved helt sikkert, at det ikke løser problemerne med sådan et kort, det er ganske rigtigt. Og at det skulle udmønte sig i et lovforslag, var vi også godt klar over ikke ville ske, men det er jo så et signal til kommunerne om måske at lave

nogle andre foranstaltninger såsom dørspioner osv.

Enhedslisten kan jeg også godt give ret i, at det skal være ens kort for alle i kommunalt regi.

Fru Tove Videbæk og hr. Villy Søvnald ønskede mere kontinuitet i hjemmeplejen, så personalet ikke skifter så ofte. Det er vi også enige i, og det kan også give en tryghed for de ældre.

Men jeg siger tak for debatten. Den sendte måske et signal til kommunerne. At den ikke udmønter sig i et lovforslag, var jeg godt klar over.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 276: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Ændring af bopælskravet i efterlønsordningen m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum). (Fremsat 12/4 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Efterlønsordningen er et arbejdsmarkedspolitisk redskab, der sikrer et fleksibelt arbejdsmarked og en fornuftig tilbagetrækning for nedslidte seniorer. Derfor skal retten til at modtage efterløn knytte sig til lønmodtagernes indsats på arbejdsmarkedet og ikke til lønmodtagernes bopæl.

Socialdemokratiet kan derfor fuldt ud støtte dette lovforslag. For formålet med dette lovforslag er nemlig at gøre det lettere for vandrende

arbejdstagere, der opfylder efterlønskravene, faktisk at modtage efterløn.

Lovforslaget betyder, at en EØS-borger, der har arbejdet i Danmark, har betalt sine kontingenter og opfylder alle betingelser for at gå på efterløn som 60-årig, kan tage sin efterløn med tilbage til sit hjemland. Det er kun ret og rimeligt, at man kan få efterløn, hvis man har knoklet på det danske arbejdsmarked i mange år. Det har været fremført, at sådanne initiativer, som vi står med her, skulle være en trussel mod dansk velfærd. Socialdemokratiet er ikke enig i den betragtning.

Det har allerede gennem længere tid været sådan, at man som EU-borger kan bo i Danmark i perioder for derefter at tage retten til sin folkepension i et omfang svarende til perioden med tilbage til hjemlandet. Og man kunne stille sig selv det spørgsmål: Har det medført folkevandringer af mennesker på jagt efter dansk velfærd? Nej, naturligvis har det ikke det, og det vil selvfølgelig heller ikke betyde, at stimer af arbejdstagere vil søge mod Danmark, bare fordi de om 25 år kan tage efterlønnen med sig hjem. Vi skal altså med andre ord ikke være så bange for vores velfærds fremtid, at vi laver barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed.

Socialdemokratiet ser ingen fare i at ændre kravet om bopæl i Danmark til et krav om bopæl i et EØS-land, så længe man på overgangstidspunktet arbejder i Danmark, er medlem af en dansk a-kasse og har betalt efterlønskontingent i mindst 25 år af de seneste 30 år.

Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke er nogle aspekter af lovforslaget, som kan være problematiske. Socialdemokratiet mener særlig, at det er vigtigt at være opmærksom på, at a-kasserne ikke kan have det kontrolansvar over for efterlønsmodtageren, der bor uden for landets grænser, som de har over for efterlønsmodtagere, der er bosat i Danmark. Derfor skal efterlønsmodtagere i udlandet selv fremlægge dokumentation for, at de er berettigede til ydelsen. Men som sagt støtter Socialdemokratiet forslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg havde jo håbet, at hr. Ole Vagn Christensen kunne have styret sin eurobegejstring og have undladt at forsøge på at bortforklare det problem, vi står over for, nemlig at EU dag for dag, år for år, tiltager sig større og større beføjelser over for dansk social- og arbejdsmarkedslov-

givning, og at det her jo er resultat af et EU-diktat.

Så kan man diskutere, om den her forholdsvis begrænsede lovændring er god eller dårlig, og om vi ville have gennemført den her i Danmark eller ej, men jeg synes, at det er beklageligt, at hr. Ole Vagn Christensen nu står her og påstår, at EU ikke truer dansk velfærd, når vi jo alle sammen godt ved, hvad der ligger for enden af den glidebane, som vi er på vej nedad, nemlig en social harmonisering og et indgreb i Danmarks selvstændige ret til at fastlægge sit eget sociale arbejdsmarked. Det er jo det, det handler om.

Så blot en opfordring til, at man i hvert fald forsøger på sagligt at holde sin eurobegejstring, hvis man har den, som hr. Ole Vagn Christensen åbenbart har, ude af den her debat.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Keld Albrechtsen kan jo ikke lade være med at bruge enhver lejlighed til sin agitation imod euroen. Jeg mener ikke, at jeg ét eneste sted nævnte euroen, og derfor vil jeg selvfølgelig heller ikke gå ind i en debat herom.

Men jeg vil meget gerne slå fast, at det, at vi er medlem af en verden, som masser af lande også har tilsluttet sig, nemlig gennem EØS-aftalen, vel også betyder, at vi har lidt ansvar over for det, vi er medlem af. Om vi så er medlem, som Danmark er, eller vi ikke er medlem, som Norge er, så er vi vel i den situation, at vi ikke kan gå rundt og tro, at vi kan narre hinanden sådan, at de rettigheder, som nogle borgere har, i det her tilfælde dem, der bor i Danmark og arbejder i Danmark, ikke skulle gælde dem, der bor på den anden side af grænsen, men som også arbejder i Danmark, og som betaler deres kontingent.

Man kan vel ikke ligesom stå her og sige, at sådan kan verden se ud. Der er vel noget, der forpligter ved et samarbejde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo rene ord for pengene fra hr. Ole Vagn Christensen, for det betyder jo i virkeligheden, at Socialdemokratiet hermed siger, at det, som vi må acceptere, er det, som hedder unionsborgerskabet. Det er altså, at rettighederne og pligterne ikke følger det nationale statsborgerskab, men følger unionsborgerskabet med tilknyttede lande, som har en tilsvarende aftale.

Det har ikke så store konsekvenser, hvad angår virkningen af lige nøjagtig det her lovforslag; det medgiver jeg gerne. Det er ikke det her lovforslag, der vælter velfærden i Danmark. Men det er glidebanen i det, det er den magt, som man har overladt til EU, for hr. Ole Vagn Christensen må vel erkende, at man ikke kan opretholde en situation, hvor skatteyderfinansierede ordninger opretholdes inden for én del af unionen og betales af skatteyderne inden for den del af unionen, men at der i øvrigt er træk på de ordninger alle mulige andre steder i unionen. Man kan jo ikke i længden have to forskellige geografiske områder: ét, hvor man opkræver skatterne, og ét, hvor man har udgifter. Det kan jo ikke lade sig gøre.

Men jeg opfatter det også sådan, at hr. Ole Vagn Christensen har set virkeligheden i øjnene og i virkeligheden nu accepterer unionsborgerskabet, selv om der er en dansk undtagelse imod det.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nej, så enkel er verden ikke. Det, det her handler om, er sådan set, om man på tidspunktet, hvor man arbejder i Danmark i en dansk virksomhed, opfylder efterlønskravet, og det vil sige, som jeg også sagde det, at man har betalt sit kontingent til denne ordning. Det, der ikke mere er så afgørende, er så, om man bor på den ene side af grænsen eller man bor på den anden side af grænsen, for man har betalt til det samme.

Det har intet at gøre med, at det er ude på nogen glidebane. Det er stadig væk sådan, at det her er et arbejdsmarkedspolitisk redskab i Danmark. Det ses klart og tydeligt ved, at det er sådan, at man skal have arbejdet her og man skal opfylde bestemmelserne her. Så har man sine rettigheder.

Jeg mener, at det andet er at snyde borgere for deres rettigheder.

Rikke Hvilshøj (V):

Dette lovforslag sikrer en øget fleksibilitet for efterlønsmodtagere med hensyn til, hvor de kan bosætte sig. De er for fremtiden ikke tvunget til at bo i Danmark og ikke bundet af kun at kunne opholde sig i udlandet 3 måneder om året for fortsat at kunne få udbetalt deres berettigede efterløn. Også efterlønsmodtagere er nu sikret EU's bestemmelse om personers fri bevægelighed og mulighed for at bosætte sig i EU, som

også omfatter EØS-landene i det her tilfælde, der ud over EU også omfatter Norge, Island og Liechtenstein.

Det er vigtigt at understrege, at betingelserne for at være berettiget til efterløn i øvrigt fastholdes uændret. Man skal således stadig have været medlem af en dansk a-kasse og indbetalt efterlønsbidrag i 25 år inden for de sidste 30 år.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Med dette lovforslag ophæves bopælskravet for efterlønsmodtagere, således at de frit kan tage ophold i EØS-lande, et forslag, som vi kan støtte i Det Konservative Folkeparti.

Vi har længe haft det synspunkt, dels at kravet om bopæl inden for landets grænser næppe var foreneligt med EU-retten, dels at en opretholdelse af bopælskravet heller ikke var hensigtsmæssig.

Hvis vi forestiller os Øresundsregionen efter broen – og det var egentlig dér, jeg først blev opmærksom på problemstillingen – så er det ikke særlig hensigtsmæssigt, at man f.eks. ikke har mulighed for at bosætte sig på den anden side af Øresund, hvis man er blevet berettiget til efterløn her i Danmark. Det er nogle helt urimelige restriktioner at stille over for de pågældende personer, så vi støtter fuldt ud, at man ophæver bopælskravet.

Jeg kan så se i lovforslaget, at der er en speciel problemstilling omkring Færøerne og Grønland. Der kan der være en konflikt mellem muligheden for at tage bopæl i Grønland eller på Færøerne og den aftale om efterløn, der allerede eksisterer med de pågældende to områder.

Om det vil jeg blot sige, at vi i Det Konservative Folkeparti håber på, at det vil være muligt at forhandle sig frem til en ordning, så vi også fremover har en lovgivning, der betyder, at man kan tage ophold både på Færøerne og i Grønland. Det er dog trods alt to geografiske områder inden for riget, i hvert fald på nuværende tidspunkt, så det ser vi meget gerne. Men vi erkender, at der er nogle problemer, men håber som sagt, at man gennem forhandlinger kan løse disse problemer.

Aage Frandsen (SF):

Der har fra tid til anden været eksempler på mennesker, som var berettigede til at få efterløn, og som var nødt til at blive i Danmark, selv om de måske hellere ville bo i Flensborg eller

måske i Malmø, for de kunne ikke få deres efterløn med sig, og dér har vi egentlig syntes, det var urimeligt, at de ordninger var, som de var.

Derfor kan vi støtte, at man gennemfører det her, men det er selvfølgelig noget pinligt noget, at man fra dansk side gennemfører denne her ændring ikke på grund af, at man synes, det er rimeligt – for hvorfor har man så ikke gjort det for lang tid siden? – men fordi EU siger, at det skal vi gennemføre. Det synes jeg altså er noget underligt noget. Hvis man har været glad for denne her ordning, som man nu gennemfører, burde den have været gennemført for lang tid siden, hvis det var det, der var begrundelsen for den.

Vi vil godt kigge lidt nærmere på, om der er nogen risici i forbindelse med, at man laver det her, at man åbner yderligere. Det kan vi ikke se at der er i forhold til det her forslag, men det er jo klart, at når det drejer sig om vores efterlønordning, som er unik, så er det noget, man er nødt til at være rimelig opmærksom på i forhold til, at det velfærdsgode, som vi har i Danmark, og som er specielt, ikke udhules, og der er da nogle andre sager, der er på vej. Men sådan som vi skønner det i det her forslag, så viser det sig, at det holder vand i den her forbindelse.

Der er nogle sager, som i øjeblikket kører ved EF-Domstolen, og det må tiden så vise, men under alle omstændigheder er Danmark jo under pres med hensyn til efterlønordningen, og vi har tidligere set, at man var nødt til at lave reglerne om på grund af, at man i EU-sammenhænge ville betragte det her som noget, som EU skal have indflydelse på. Derfor var der jo også tale om i forbindelse med den seneste større ændring af efterlønordningen, at man lavede det personlige bevis, og jeg forstod, at det netop var ud fra den betragtning, at man var nødt til at have det.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes, det indlæ, vi hørte her fra hr. Aage Frandsen, var et sobert indlæg, men det var også en afvejning af på den ene side og på den anden side.

Og det, jeg synes, vi skal være enige om, er den situation, at optjeningen til den her ret skal være lavet her i Danmark, og at man skal være her på tidspunktet, hvor man skal have sin efterløn udbetalt.

Og det betyder jo, at det er et begrænset område, netop som hr. Aage Frandsen siger, det er Øresundsområdet, og det er grænsen mod syd, hvor man kan sige, at her er det altså naturligt, at der selvfølgelig vil komme mennesker, som vil sige: Vi har vores ret. Og det er jo også det, der har fremkaldt den diskussion, der er i øjeblikket, og det har jo ikke noget med EU at gøre, men det har noget med borgerne at gøre, der arbejder her, og som siger: Hvorfor har vi ikke denne ret?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg forholder mig til det her forslag alene ud fra forslaget indhold. Jeg er ligeglad med, hvem der er kommet med ideen.

Det, jeg syntes var lidt underligt, var, at de, der også er tilhængere af forslaget, først kommer med forslaget på dette tidspunkt. Og det er altså ikke mig, der har fundet på, at det er for at bringe det i overensstemmelse med EU-retten; det er jo arbejdsministeren, der skriver, at det er derfor, man kommer med det. Og det er selvfølgelig også i orden. Arbejdsministeren er jo tvunget under andre omstændigheder som minister, end jeg er som parlamentariker.

Men jeg tager stilling og SF tager stilling til et forslag alene ud fra indholdet. Det havde vi gjort, hvis forslaget var kommet for 3 år siden, og det gør vi også nu.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg er helt enig med hr. Aage Frandsen i den sidste bemærkning her. Men det, det handler om, er jo, at hvis hr. Aage Frandsen havde været på en af de virksomheder og havde været en af de dér grænsegængere, så kunne hr. Aage Frandsen jo have stået dér sammen med kollegaerne og så have sagt: Nu er den her ordning ændret, således at det er en ordning, hvor kontingentet skal være med til at finansiere ordningen, er det så ikke rimeligt, når jeg betaler mit kontingent, at jeg så også kan få min rettighed? Det ville man selvfølgelig prøve ved alle de domstole, der overhovedet er.

Og så synes jeg da, det er fornuftigt, at man lytter til signalerne og er klar over den udvikling, som kan være undervejs, og så siger: Jamen det her er faktisk også en uretfærdighed, og den bør vi fjerne. Og det er så det, vi gør nu.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg ved ikke, om det endnu er lykkedes nogen i Folketinget at få det sidste ord, når man har en ordveksling med hr. Ole Vagn Christensen, men jeg prøver.

Vi er enige i lovforslaget. Vi er enige ud fra den betragtning, at vi mener, det er berettiget, når mennesker har optjent deres ret, at de også kan have deres efterløn uden for landets grænser.

Skal vi så nøjes med det? Det er vi enige i.

Mogens Andreasen (DF):

Indledningsvis skal jeg sige, at Dansk Folkeparti allerede, da vi behandlede den gældende lov om efterløn, var imod de forringelser, der indgik i lovforslaget, som blev vedtaget ved tredjebehandlingen den 27. april 1999.

Hensigten med de ændringer og præmieringsordninger, der indgik i den gældende lov, var, at flere ældre skulle blive på arbejdsmarkedet og dermed udskyde overgangen til efterløn. Vi må nok sige, at strategien ikke lykkedes, idet tilgangen af efterlønnere stadig væk ikke er mindsket.

Det lovforslag, som vi behandler her i dag, åbner for helt andre perspektiver, idet Europa-Kommissionen har rejst spørgsmålet over for den danske regering om retten til dansk efterløn i forhold til EU-retten, og Kommissionens henvendelse er grundlaget for arbejdsministerens forslag her i dag. Vi ser hermed endnu en gang EU's magt og indflydelse på dansk lovgivning.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at Kommissionen betragter kravet om bopæl i Danmark for at få efterløn som værende i strid med EF-traktaten om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for fællesskabet.

Forslaget til ændring af den gældende lov betyder så, at alle a-kasse-medlemmer, der har ret til efterløn, i fremtiden kan tage ophold i et andet EU-land og i de øvrige EØS-lande, Norge, Island og Liechtenstein, og modtage efterløn fra Danmark i det land, de bosætter sig i.

Det kan naturligvis være fristende for mange efterlønsmodtagere at opnå en større købekraft og en lavere beskatning, hvis man vælger et af de lande, som Danmark har dobbeltbeskatningsaftaler med, og efter regeringens skøn vil der på sigt være tale om ca. 3.500 efterlønnere, som vil være rejst ud af Danmark. Så spørgs-

målet er, om regeringen skønner rigtigt. Det gjorde den i hvert fald ikke ved den sidste ændring af efterlønsløven.

Når vi ser på konsekvensberegningerne i bemærkningerne til lovforslaget, udviser det offentlige merudgifter på 5,5 mio. kr. i 2000, stigende til 140 mio. kr. i 2003. Det mener vi i Dansk Folkeparti ikke er et realistisk skøn, når vi skal vurdere både det administrative arbejde i a-kasserne og kontrollen med de efterlønsmodtagere, som tager ophold uden for Danmark, og de udlændinge, der efter at have arbejdet her i landet, tager tilbage til hjemlandet.

Det, der bekymrer Dansk Folkeparti ved denne implementering af EU's krav til den danske efterlønslov, er, at de samme muligheder, der gives danske efterlønsmodtagere, også gives til andre EU- og EØS-borgere, hvilket kan blive en økonomisk belastning for Danmark. Når også de østeuropæiske lande og de baltiske lande bliver indlemmet i EU, kan det medvirke til yderligere belastning af den danske efterlønsordning.

Som bekendt har tre tyskere, som arbejdede i Danmark, anlagt sag ved Østre Landsret for at få dansk efterløn, og det bliver ganske spændende at se udfaldet af denne sag.

Implementering af EF-direktiver i dansk lovgivning er ikke acceptabelt for Dansk Folkeparti. Vi ønsker ikke en overstatslig styring fra Bruxelles af det danske arbejdsmarked, den danske socialpolitik og den danske finanspolitik eller på andre områder.

Jeg skal derfor til slut sige, at vi ikke kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg havde ikke forventet at høre anden tale fra Dansk Folkepartis ordfører, hr. Mogens Andreasen, end en tale, der sådan set kørte meget ind på EU.

Jeg har prøvet på at redegøre i de dialoger, der har været her, at det slet, slet ikke er sådan, vi ser det her problem, og at det her ikke handler om dét. Det her handler om, at når der er en flok medarbejdere, der er på den samme virksomhed og betaler det samme kontingent for at have denne rettighed, men bor på forskellige sider af en grænse, er det så ikke rimeligt, at de så også kan få den samme ydelse?

Jeg tror, enhver logisk tænkende ville have sagt til sig selv, hvis det her var blevet et spørgsmål, som var blevet taget op tidligere, at

den vurdering selvfølgelig burde have ligget der.

Så det har intet at gøre med EU eller med, at EU vil trække noget ned over hovedet på nogen, men det har noget med det samarbejde at gøre, som man har forpligtet sig til.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vagn Christensen, at selvfølgelig har det noget med EU at gøre, det her. Det har noget at gøre med den udvikling, der er inden for Den Europæiske Union, og det her er jo så et første skridt, hvor man går mod det europæiske statsborgerskab.

Det næste, jeg vil sige, er, at man jo kan forestille sig, at der er nogle, som er i en lang år-række her i Danmark og arbejder og bliver berettigede til efterlønnen, og det vil der helt sikkert være, og det kan vi selvfølgelig have fornøjelse af i den tid, de er her, men den tilgang til arbejdsmarkedet slutter på et tidspunkt, hvor hammeren så falder, hvor den efterlønsregning skal betales, som de har opsparet til, og det er spørgsmålet, om vi kan bære det til den tid.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg mener ikke, at hr. Mogens Andreassen forholder sig til det, som jeg sådan set prøvede at give ham som svar, men det var jo heller ikke det, der var meningen. Jeg sagde klart og tydeligt, at hvis man havde været med til at betale det, der stilles krav om, for at man har ret til en ydelse, så er det også rimeligt, at man får denne ydelse.

Det er det, det hele handler om, og sådan vil le hr. Mogens Andreassen også have sagt, hvis det var sådan, at det var et hvilket som helst andet område, det drejede sig om, hvor der var en forskel mellem mennesker. Så ville hr. Mogens Andreassen have sagt: Det er da rimeligt at få det forhold ordnet.

Der er jo ikke tale om, at de skal udøve færre pligter. De skal gøre de samme pligter. Det er de samme regler, der gælder. Det eneste forskel er, at man kan bo på den anden side af en grænse.

(Kort bemærkning).

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Når jeg blander mig lidt i debatten nu, så er det, fordi jeg simpelt hen synes, at der er så mange misforståelser i den her sag.

Hr. Mogens Andreassen taler om det økonomiske problem. Lad mig slå fast, at man skal være dagpengeberettiget i Danmark ved overgangen til efterløn for at kunne tage efterlønnen med sig. Det vil sige, at man skal have arbejdet her i 25 år.

Og må jeg så stille det direkte spørgsmål til hr. Mogens Andreassen: Hvor betaler svenske hr. Petersson skat i de 25 år, hr. Petersson arbejder i Danmark?

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Jo, men jeg forudser, at der sker en ændring i hele det her forløb, som gør, at vi på en række andre områder også kommer til at få en belastning af den danske økonomi. Det, der ligger i det her forslag, er jo, som arbejdsministeren rigtigt siger, at folk er med til at betale, men er de med til at betale det, som det skal dække i fremtiden? Jeg tror ikke, de kommer til at betale nok til, at vi kan dække en efterløn, som de kan få med hjem.

(Kort bemærkning).

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Men jeg fik jo ikke svar på mit spørgsmål til hr. Mogens Andreassen. Hvor er det, svenske hr. Petersson betaler skat i de 25 år, som Petersson arbejder i Danmark?

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Jamen jeg ved godt, at hr. Petersson betaler skat her i Danmark, når han er her. Det er rigtigt. Men det er jo også sådan, at når man må tage efterlønnen ud af landet til de steder, hvor der er overenskomst om skattebetaling, betaler man så skat i det land, som man opholder sig i, og det vil sige, at vi udbetaler en efterløn, men ikke mere får skat ind af de penge, som vi udbetaler.

Susanne Clemensen (CD):

Jeg kan naturligvis meddele, at CD støtter det her lovforslag om ændring af bopælskravet i efterlønsordningen. Vi synes, at det er positivt, at danskerne nu får mulighed for at tage deres efterløn med til et andet EU- eller EØS-land, og det kan vi da sådan set kun være glade for og tilfredse med set fra borgernes synspunkt.

Det er også derfor, jeg ikke kan lade være med at påpege pressens dækning af denne her sag. Jeg står her med en artikel fra Jyllands-

Posten fra den 30. marts i år, hvor overskriften lyder: »EU kræver ændringer i efterlønsreglerne«, og så er underoverskriftent: »Midt i danskernes debat om forholdet til Europa kræver Europa-Kommissionen, at de danske regler for efterløn laves om«. Og så går artiklen i øvrigt ud på, at nu bliver den danske regering nødt til at ændre efterlønsreglerne, og det er vel nok slemt, at der kommer en Europa-Kommission og er med til at påvirke de danske regler.

Der står ikke et ord om, hvad det rent faktisk positivt betyder for de danske borgere, at de får mulighed for at tage efterlønnen med sig til et andet EU- eller EØS-land, og det synes jeg da må give stof til eftertanke også med hensyn til pressens dækning af de her spørgsmål. Her har vi da i hvert fald en god sag, hvor Europa-Kommissionen faktisk har presset på for, at vi har fået forbedret reglerne.

Vi kan tilslutte os det her forslag.

Anders Samuelsen (RV):

Det Radikale Venstre kan også tilslutte sig det her lovforslag, som tillemper de danske regler, sådan at de lever op til de spilleregler, som nu gælder inden for det samarbejde, som vi er en del af. Det er åbent og ærligt, at det er det, der ligger til grund for det her forslag, og det støtter vi.

Keld Albrechtsen (EL):

Det spørgsmål, som man jo selvfølgelig må stille sig, når man skal tage stilling til det her lovforslag, er: Hvad skal vi bruge 140 mio. kr. til? Det er jo det, det koster på årsbasis – det tror jeg ministeren kan bekræfte – og på længere sigt sandsynligvis mere.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Enhedslisten gerne vil være med til at bruge 140 mio. kr. til at genoprette efterlønnen. Der blev gennemført ubehagelige forringelser af efterlønnen. Men spørgsmålet er: Er det her den rigtige måde at bruge 140 mio. kr. af skatteydernes penge på, eller var der andre sociale forbedringer, der var mere påtrængende, og som man hellere skulle prioritere højere, hvis vi nu sagde, at det var 140 mio. kr., som vi frit kunne disponere over?

Jeg vil i øvrigt gerne spørge ministeren: Hvem kommer til at betale disse 140 mio. kr.? Det vil være interessant at vide for Enhedslisten for at kunne tage stilling til, om det her er et godt eller et dårligt forslag. Der kan da godt være nogen rimelighed i, som hr. Aage Frand-

sen var inde på, at man skal kunne tage efterlønnen med til Flensborg eller Malmø, det kan jeg da godt se, det ville da være rart, og det er da en forbedring, o.k., men hvem skal betale den forbedring i form af andre forringelser? Det vil vi altså have at vide fra Enhedslistens side, hvis vi skal støtte det her, for vi går ikke ind og støtter en sådan forbedring, hvis den i form af forringelser skal betales af nogle andre, som måske i forvejen har det dårligt. Så hvor kommer de 140 mio. kr. fra?

Så vil jeg godt spørge ministeren – som jo har sagt i pressen, at han er helt sikker på, at Europa-Kommissionen nu vil stille sig tilfreds med den ændring af loven, der er foreslået – om ministeren vil være så venlig at komme op og garantere, at herefter er EU tilfreds og stiller ikke yderligere krav. Der er blevet nævnt en retssag, som er i gang. Jeg tror, det er nogle uforsigtige, lidt uforsvarlige udtalelser, ministeren er kommet med til pressen. Jeg tror heller ikke, at han vil gentage dem her fra talerstolen. Det vil i hvert fald kunne bringe ham i betydelig konflikt med ministeransvarlighedsloven. Så det bliver nok mere til udvortes brug, at ministeren rejser rundt og siger det.

Hvis man så på forsvarlig vis kan finde 140 mio. kr. til den her forbedring ved at tage fra de rigeste – det ville jo være en betingelse for Enhedslisten – hvordan kan det så være, at man ikke kan tage efterlønnen med til Grønland og Færøerne? Det kan vi simpelt hen ikke acceptere. Det må jeg sige på forhånd. Det er jo en helt horribel begrænsning.

Hvorfor skal det i det hele taget begrænses til EU eller EØS-landene? Det må ministeren forklare mig. Det er jo, fordi det er et EU-diktat, naturligvis, men Enhedslisten lader sig ikke påtvinge af EU-diktater, når vi skal lave dansk lovgivning, det er klart. Så hvis vi skal være med, så må den fejl naturligvis rettes.

Med hensyn til reglerne for modregning af efterløn på grund af arbejdsindkomst eller pensionsudbetaling vil jeg godt spørge: Hvordan sikrer man, at folk med bopæl uden for Danmark får modregning på samme vilkår som andre, for der må jo gælde et lighedsprincip, og der er jo en lighedsgrundsætning i den danske forfatning, og den kan vel ikke tilsidesættes af EU?

Det er det samme, når vi ser på dobbeltbeskatningsaftalerne, som også har været nævnt i debatten: Hvordan kan vi acceptere, at man ved at rejse til Frankrig eller Spanien kan slippe bil-

ligere i skat? Det er forhåbentlig ikke noget, regeringen kan acceptere. Så jeg går ud fra, at der kommer et ændringsforslag, sådan at det her ikke bliver en mulighed for at søge skattely på andre danske skatteyderes bekostning.

Det kan godt være, at man fra ministerens side kan tillade sig at sidde og smile af de her spørgsmål, og at man er hamrende ligeglad med den EU-glidebane, man er på vej ned ad, men jeg synes nu alligevel, at det er væsentlige, konkrete spørgsmål. Vi må jo så stille dem i udvalget, hvis det ikke bliver til andet end svedne grin fra ordførernes side.

Jeg håber med de her bemærkninger, at jeg har gjort det klart, at vi er temmelig skeptiske, for ikke at sige meget skeptiske, fra Enhedslistens side over for, om det nu kan være rigtigt at bruge 140 mio. kr. af de danske skatteyderes penge til lige nøjagtig den her forbedring, hvis det så samtidig betyder, at andre skal undgælde, på grund af et EU-diktat.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes, det var en meget god tale, og jeg synes, der blev rejst mange spørgsmål, som vi kan glæde os til at få lov til at behandle i udvalget.

Det, der kaldte mig herop, var spørgsmålet om Grønland og Færøerne. Der er vi helt enige i, at vi skal have fundet en løsning. Når nu vi har fået det her bragt på plads, så skal der selvfølgelig forhandles også med Grønland og Færøerne om, hvordan man kan finde den afbalancerede løsning, der skal til, for at vi også kan løse dette problem. Så vi er helt opsatte på, at den løsning skal findes.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil gerne indledningsvis sige til den sidste ordfører, hr. Keld Albrechtsen, at det ikke var et grin; det var et smil over, at jeg syntes, at han ramte et ømt punkt, nemlig den manglende aftale om dobbeltbeskatning med nogle EU-lande. Det synes jeg virkelig er et kritisk indlæg mod samarbejdet i EU, at man ikke kan finde ud af det.

Så bekymrer hr. Keld Albrechtsen sig om de 140 mio. kr., som det her vil koste, og det er jo også ærgerligt. Det er jo nemlig især på grund af den her manglende dobbeltbeskatningsaftale. Og så er de samme lande så heldigt stillede, at de har et bedre klima, end vi har i Danmark, så der er nogle, der synes, at det er behageligere at bo dér. Det sidste kan vi jo ikke lave om, men

dobbeltbeskatningsaftalen burde vi jo virkelig kunne få styr på inden for EU. Det havde været rimeligt.

Så må jeg indrømme, at jeg bekymrer mig mere om de her andre 17-18-19.000 mio. kr. end de 140 mio. kr., det her koster, for jeg er jo kritisk over for den luksus, som jeg mener det er at have efterlønnen til velfungerende mennesker, som udmærket kunne passe og udfylde nogle job i samfundet. Derimod er jeg jo helt tilfreds med, at folk, som er blevet overflødige, og som er slidt op osv., skal have en efterlønsordning eller noget i den retning. Det er jeg helt med på. Men det er alt for mange penge, vi udbetaler til folk, som kunne udfylde en fornuftig opgave og stadig væk have det godt med det i stedet for at gå og blive alt for indadvendte, snæversynede og golfspillende, og hvad det i øvrigt er, de alt for mange raske efterlønsmodtagere bliver. Men det er anden snak.

Når vi nu har den efterløn, så er det her et rimeligt forslag, og jeg er helt enig med hr. Aage Frandsen i, at det sådan set er pinligt, at vi ikke har kunnet lave det før. Det er endnu mere pinligt, at vi nu ikke kan lave det for Færøerne og Grønland med det samme, men det forstår jeg at der er nogle gode begrundelser for, og jeg vil gerne henstille til ministeren, at vi får de ting på plads også, så der er balance i det.

Vi kan støtte lovforslaget her.

Thorkild B. Fransaard (FRI):

Vi i Frihed 2000 betragter ikke det her lovforslag som en sag for eller imod EU. Derimod betragter vi det som et godt forslag, der kan være med til at fjerne hindringerne for en god mobilitet af arbejdskraften. Det kan ikke være mere end rimeligt, hvad enten man er dansker, eller man er udlænding, at man kan få sin efterløn udbetalt, ligegyldigt om man bor i Danmark eller i et andet EØS-land, når man har opfyldt betingelserne for at kunne få sin efterløn, nemlig at man har betalt sin kontingent igennem 25 år.

Det kan ikke være andet end rimeligt og rigtigt, og det virker jo begge veje: En dansker, der har arbejdet hele sit liv i Danmark, kan tage sin efterløn med og bosætte sig i et andet EØS-land, og omvendt kan en medarbejder fra et andet EØS-land, der har arbejdet i den tid, der nu er nødvendig, her i Danmark, selvfølgelig få sin efterløn udbetalt, hvis han flytter hjem til sit hjemland igen. Det er ret og rimeligt.

En sidste vigtig ting i lovforslaget – det har der ikke rigtigt været nævnt meget om, men jeg betragter det som meget vigtigt – er, at hvis en dansk medarbejder, der nu tager til Tyskland eller et andet sted og arbejder i en periode og i den periode ikke kan være medlem af en dansk arbejdsløshedskasse, ja, dér bliver det nu sådan, at når han kommer hjem igen efter den periode, så opretholder han sin ret til at få sin efterløn, selvfølgelig i forhold til, hvor lang tid han har været ude. Det er vigtigt for mobiliteten af arbejdskraften.

Vi kan støtte det her forslag fuldt ud.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg glæder mig over hr. Keld Albrechtsens erkendelse af, at det jo ikke er et forslag, der vælter velfærden i Danmark, men til gengæld må jeg sige, at jeg har meget, meget svært ved at se både starten og enden på nogen glidebane i denne sammenhæng. Lad mig i øvrigt takke for den brede tilslutning, der er til lovforslaget.

Det er formentlig alle bekendt, måske i særdeleshed efter at have læst lovforslaget og bemærkningerne, at vi har ført en dialog med Kommissionen gennem længere tid, og specielt over for hr. Aage Frandsen vil jeg fremhæve, at det skete også, længe før vi gennemførte den sidste store efterlønsreform. Men efterlønsreformen har i og for sig intet at gøre og har heller ikke på noget tidspunkt haft noget at gøre med den dialog, vi har ført med Kommissionen.

Til hr. Mogens Andreasen har jeg lyst til at sige, at nu handler lovforslaget jo ikke om den store reform, der gik ud på at sikre en frivillig senere tilbagetrækning, en højere gennemsnitlig tilbagetrækningsalder fra arbejdsmarkedet. Men bemærkningerne om, at strategien med denne reform er mislykkedes, kan selvfølgelig ikke stå alene. Dem er man nødt til at kommentere.

Hr. Mogens Andreasen har simpelt ikke belæg for sin påstand om, at den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er upåvirket af reformen. Rent faktisk ser vi tendenser i den retning. Det er muligvis forbigået hr. Mogens Andreasens opmærksomhed, at de årgange, der nu kan trække sig tilbage på efterløn, er væsentlig større end de hidtidige årgange, og derfor vil der rent numerisk være relativt flere, der trækker sig tilbage. Så tror jeg også, man skal huske, at mange har planlagt deres tilbagetrækning gennem længere tid, og derfor skal man, når man

skal vurdere reformens virkning, sandsynligvis bruge et par år på at se den reelle virkning.

Hr. Keld Albrechtsen beder mig om at garantere, at EU nu er tilfreds. Jeg vil henvise til bemærkningerne i lovforslaget, der klart tilkendegiver, at der har været en række udestående spørgsmål, og et af de vigtige spørgsmål, som den danske regering har søgt at få afklaret, har været respekten for, at efterlønnen er en arbejdsmarkedsforanstaltning og ikke en alderspension. Det er der enighed med Kommissionen om, og det er faktisk også det, jeg har tilkendegivet over for pressen. Jeg har ikke diverteret pressen med sådanne udtalelser, som hr. Keld Albrechtsen måske ikke direkte refererede, men i hvert fald antydede indholdet af.

Med hensyn til Grønland og Færøerne har vi i lovforslagets bemærkninger anført, at vi snarest vil se på muligheden for at medtage efterlønnen til disse to dele af riget, og i respekt for de to hjemmestyreområder vil vi i den kommende tid forhandle spørgsmålet konkret med Færøerne og Grønland. Jeg forventer en afklaring i god tid før næste samling, så vi også kan bringe det spørgsmål på plads.

Med hensyn til de aktuelle verserende sager, som bl.a. hr. Mogens Andreasen har bragt ind i debatten, vil jeg blot sige for mit vedkommende, at jeg synes ikke, det er passende at kommentere verserende retssager. Man kan naturligvis ikke på nuværende tidspunkt udtale sig om forskellige tænkelige scenarier afhængige af, hvordan disse retssager falder ud, men jeg kan som sige, at det hovedsynspunkt, de tre tyske tidligere grænsegængere gør gældende, nemlig at man skal kunne få en del af efterlønnen, svarende til det antal år, man har arbejdet i Danmark, får de tre tyske tidligere grænsegængere i hvert fald ikke medhold i, set i relation til enigheden mellem den danske regering og Kommissionen om, at efterlønnen ikke er omfattet af forordning 1408.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om vi kan få en aftale om, hvordan de 140 mio. kr. skal finansieres, for det synes jeg sådan set er et ret afgørende, jeg vil endda sige markant afgørende, spørgsmål.

Jeg forstod ministeren sådan eller i hvert fald den socialdemokratiske ordfører sådan, at spørgsmålet om Grønland og Færøerne vil blive løst, og det ser vi selvfølgelig frem til fra

Enhedslistens side. Og så vil jeg godt spørge ministeren, om det er klogt af en minister nu at forsøge at forudsige, hvordan EF-Domstolen vil dømme i en sag. Man har lavet en politisk studehandel med Europa-Kommissionen, og så udleder man deraf fra ministerens side, at så må EF-Domstolen jo rette sig efter, hvad Europa-Kommissionen og den danske regering har brygget sammen i en politisk studehandel. Hvis jeg var minister, ville jeg ikke komme med den slags profetier, for de kan vende tilbage til ministeren som en boomerang på et senere tidspunkt. Nu er det sagt, og jeg håber ikke, ministeren vil gentage den form for prognosemageri. Det er i hvert fald ikke klogt.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at jeg bragte selvfølgelig ikke spørgsmålet om tyskerne ind i sagen, for at ministeren skulle redegøre for udfaldet af sagen. Jeg bemærkede bare, at der altså er noget i gang rundtomkring, hvor man forlanger efterløn i Danmark, og det var sådan set grundlaget for, at jeg flettede det ind i min ordførtale.

Jeg sagde, at der stadig er stor tilgang til efterlønsordningen, men jeg kender da godt den demografiske udvikling, så det er helt naturligt. Men virkningen af efterlønsloven skulle jo være, at der var flere, der blev på arbejdsmarkedet, og det kan jeg ikke rigtig se, selv om der er udsigt til det om måske 2, 3, 4 eller 5 år. Men hvis man venter længe nok, kan man jo blive konge af Sverige, siges der.

Men jeg vil godt sige til arbejdsministeren: Det er jo ikke alene på efterlønsområdet, vi skal vente. Vi skal også vente på en række andre områder inden for arbejdsmarkedsreformen.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg skal afholde mig fra at vurdere, om hr. Mogens Andreasen kan blive konge af Sverige, hvis han venter længe nok, men nøjes med at kommentere hr. Keld Albrechtsens to anbringender.

For det første spørgsmålet om finansiering af de 140 mio. kr.: Det er i forbindelse med, at Folketinget tager stilling til den samlede økonomi, at man prioriterer ressourcer. Det ved hr. Keld Albrechtsen sikkert bedre end nogen anden, og det vil selvfølgelig også indgå i forhandlingerne om den samlede økonomi at finansiere de udgifter, der er til hele efterlønsområdet.

Så vil hr. Keld Albrechtsen kunne gøre sig bekendt med i referatet af dagens forhandlinger, at jeg netop ikke har forsøgt mig som profet om udfaldet af de verserende retssager. Det afstod jeg netop fra. Jeg sagde blot, at hovedsynspunktet, hovedkravet fra de tre tyske tidligere grænsegængere, ikke fandt megen støtte på grund af det forhold, at Kommissionen og den danske regering er enige om, at efterlønnen ikke er omfattet af forordning nr. 1408. Det blev formuleret på den måde fra min side i fuld erkendelse af, at det er noget, domstolene tager stilling til.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 128:

Forslag til folketingsbeslutning om flertalsafgørelser i EU på skatte-, social- og arbejdsmarkedsområderne.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 22/3 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Spørgsmålet om flertalsafgørelser er et vigtigt emne på regeringskonferencen, og frem til topmødet i juni vil der være megen interesse om spørgsmålet.

Regeringen finder, som det også fremgår af regeringens forhandlingsgrundlag, som er godkendt her i Folketinget, at det er vigtigt at vurdere mulighederne for eventuel yderligere anvendelse af flertalsafgørelser. Vi er interessere-